

۲۲۴۲۶۷.

اصلاح زبان ترکی

موفقیت فاجعه بار

mikhnam.com

سرشناسه	: لوئیس، جفری، ۱۹۷۰-۲۰۰۸م
عنوان و نام پندیده آور	: اصلاح زبان ترکی: موقوفیت فاعلیت‌ها نویسنده: جفری لوئیس؛ ترجمه‌ی طاهر خدیر
مشخصات نشر	: تهران: شیرازه کتابخانه، ۱۴۰۰
مشخصات طاهری	: ۳۱۵ ص.
شالک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۱۰-۷۱۱۰
وینیت فهرست نویسی	: فیبا
پادشاهی	: عنوان اصلی: The Turkish language Reform : A Catastrophic Success, 1999

mikhānām

فهرست مطالب

۷	یادداشت ناشر
۹	سپاسگزاری مؤلف
۱۱	چند نکه درباره ترجمه فارسی
۱۳	درباره مؤلف
۱۵	کوته‌نوشتها
۱۷	نکاتی در باره متن
۱۹	فصل اول: پیش‌گفتار
۲۷	فصل دوم: ترکی عثمانی
۶۷	فصل سوم: القای جدید
۸۹	فصل چهارم: آناترک و اصلاح زبان تا سال ۱۹۳۶
۱۱۷	فصل پنجم: نظریه زبان خورشید و پس از آن
۱۴۵	فصل ششم: آتای، آتاج، سایلی
۱۷۷	فصل هفتم: عناصر سازنده
۱۹۹	فصل هشتم: ترکیات
۲۲۹	فصل نهم: اصطلاحات فنی

mik

یادداشت ناشر

در بین فروپاشی امپراتوری عثمانی و تأسیس یک دولت-ملکت جایگزین در دل آناتولی به نام جمهوری ترکیه، برای خلق و ابداع یک هویت جدید ترکی در این پخش برچای مانده از امپراتوری، رشته‌تلashی‌های گسترده‌ای اغاز شد.

«اصلاح» زبان ترکی به معنای طرد و حذف واژه‌های فارسی و عربی و طرح و وضع کلمات جدید ترکی یکی از ارکان اصلی این دگرگویی را تشکیل می‌داد. اثرباره به گونه‌ای که در این بروزی می‌خواهیم تلاش ملی از این دست از مدت‌ها پیش، از واپسین سال‌های امپراتوری عثمانی آغاز شده بود اما اتها با تشکیل جمهوری ترکیه و شکل‌گیری یک دولت نیومند مرکزی تحت ریاست مصطفی کمال پاشا (آناترک) بود که این امر شتاب چشمگیری یافت.

بعد این کار که در بسیاری از موارد با جعل و ابداع مجموعه‌ای از کلمات من درآورده و غریب توأم شد، بجهان آنچه‌نه بازاری منجر شد که در یک مرحله شخص آناترک تصمیم گرفت با مطرح کردن نظریه موسوم به «زبان خورشیده» به این آشوب و اختناش پایان دهد. از آنجا که بر اساس این نظریه شکفت‌انگیز سرمنتأتمی زبان‌های جهان یکی بود و هرچه بود نیز اصل و منشأ ترکی داشت، دیگر نیاز چنانی به طرح واژه‌های جدید و جایگزین نبود.

اگرچه در بین این دگرگونی از شتاب پیشین در جهت «اصلاح» زبان ترکی کاسته شد، اما هم تغییرات صورت گرفته در آن ده سال تأثیری دیرپایی و عصبی بر

فرهنگ و زبان ترکی بر جای نهاده بود و هم به هر حال جوانی از این امر - هرچند به نحوی محدودتر از پیش - ادامه داشت. هر دوی این موارد به انضمام گوشه هایی چند از دیگر مباحث مربوط به این ماجرا چون امتناع جامعه از پذیرش بسیاری از این نوآوری ها و در بین بازتر شدن فضای سیاسی ترکیه، تلاش نیروهای سنت گرا برای تغییر سوال بردن این اقدامات و حتی اعاده وضعیت پیشین، از جمله مطابق است که در فصل های پایانی این کتاب موضوع بررسی بوده است.

